

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 3. De Prædicabilitate Universalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

quod est contradictoriū universali formaliter, quia posset fieri v. g. ex singulari universale formaliter, quod singulare, est contradictorium universali formaliter, singulareq; dicens ineptitudinem inessendi multis, si universalisaretur, diceret aptitudinem inesse multis.

DIFFICULTAS III.

De Prædicabilitate Universalis?

Uo hic specialius inquirentur, an prædicabilitas sit essentia universalis? & an universale singularisetur in prædicando? Ut utrumque decernatur.

PRÆMITTO 1. *Quod prædicabilitas, nihil aliud sit ex modo nostro concipiendi, nisi aptitudo quædam, & capacitas ad prædicari, sicut è contra prædicatio, est actus istius capacitatis & aptitudinis.*

PRÆMITTO 2. *Prædicabilitatem quandam tenere se ex parte intellectus* potentis aliquid prædicare, possetq; hæc dici prædicabilitas activa, vel si mavis dicere prædicativitas; & alia prædicabilitas, tenet se ex parte objecti, potentis prædicari; possetq; hæc dici prædicabilitas passiva, de qua hic agetur.

PRÆMITTO 3. *Prædicabilitatem passivam, in re nihil aliud esse, quam ipsam entitatem objecti, potentis assumi ad prædicationem.* Hinc eadem prædicabilitas, cum universali natura, in re, est idem; quia in re, est ipsamet natura, quæ prout est unum aptum inesse multis, est universale formaliter, prout autem est apta prædicari de multis, dicit prædicabilitatem, consequenter solis connotatis differunt.

PRÆMITTO 4. *In universalitate rationem prædicabilitatis, non esse rationem primariam.* Ratio, quia id quod fundatur in alio, non est in illo primum, sicut & risibilitas fundata in rationalitate, non est primum in homine, quod in hoc resolvitur: quia illud in quo aliquid fundatur, debet esse radix ejusdem, adeoque continere eminenter perfectionem illius fundati, & insuper continere suam, prædicabilitas autem fundatur in ipso Esse, prius enim est esse, postea dici, consequenter prædicabilitas, non erit quid universale.

PRÆMITTO 5. *ex Hurt. d. 3. Log. f. 1. Actus intellectus dupliciter spectari posse.* 1. Ut respiciunt objectum, illudque denominant, unā cum potentiis, cognitio enim, & cognitum denominat, & cognoscentem. 2. Ut se mutuo respiciunt actus, sicut discursus respicit iudicium, iudicium autem respicit simplicem apprehensionem. Ex his duobus respectibus duæ consequuntur denominationes, in casu quo formatur universale; ex primo respectu: resultat deno-

minatio universalis, quia actus respicit objectum repræsentans communem rationem pluribus; ex secundo respectu, resultat denominatio prædicabilis, verè enim illud objectum potens est prædicari, & actus prædicativus, respicit actum ponentem objectum, in statu proxime prædicabilis.

Quod attinet ad hoc: an prædicabilitas sit de Essentia universalis.

ASSERO 1. *Accepta prædicabilitas pro eo quod dicit in recto, est de Essentia universalis Metaphysici.*

RATIO. Quia nihil est magis de essentia universalis Metaphysici, quam illius Entitas, prædicabilitas autem pro eo, quod dicit in recto, importat naturam, ut dictum.

ASSERO 2. *Accepta prædicabilitas pro formali-
tate conceptibili per modum capacitatis ad prædicari, non est de essentia universalis Metaphysici.*

RATIO. Tum quia, quod non est de ratione definitiva alterius, nec est de essentia illius, definitio enim fit per Essentialia; jam autem per prædicabilitatem, non definitur universale Metaphysicum. Tum quia dici, non est de Essentia esse, hoc ipso enim non esset dici, sed esse. Ergo & prædicabilitas non erit de essentia universalis Metaphysici, utpote quæ est de linea dici. Tum quia Essentiā non datur aliquid prius in universali Metaphysico, nempe ipsum esse; non enim ideò est aliquid, quia dicitur, sed ideò dicitur, quia est.

ASSERO 3. *Prædicabilitatem esse Passionem universalis Metaphysici, si sumatur pro prædicta capacitate.*

RATIO, quia convenit soli, & semper.

ASSERO 4. *Prædicabilitatem esse de essentia universalis Logici.*

RATIO. Tum quia universale Logicum, est unum aptum dici seu prædicari de multis, ut habetur l. Periherm. c. 5. proceditque assertum de sic definito universali Logico; sed prædicabilitas est essentia unius apti dici de multis, est enim ratio definitiva ejusdem, ergo prædicabilitas est essentia universalis Logici. Tum quia nulla esset ratio constitutiva universalis Logici, si essentia illius non esset prædicabilitas. Tum quia, si de essentia universalis Logici, non esset prædicabilitas, ideò non esset, quia est proprietas universalis Metaphysici, sed hoc non obstat, quia etiam risibilitas est proprietas hominis, & tamen risibili quā tali, risibilitas est essentialis, universaliterque formæ, quæcunque etiam accidentariæ sunt essentialis suis concretis, hoc ipso enim jam non esset illud concretum, suntque definitivæ concreti illius, adeoque essentialis.

DICES 1. Quando concipitur natura ut communis pluribus, concipitur ut prædicabilis; sed per notitiam abstractivam, quæ est factiva universalis.

versalis, concipitur natura communis pluribus, ergo concipitur prædicabilis.

RESPONDETUR. Quod tunc concipiatur ut prædicabilis natura, hoc est apta prædicari, sed non concipitur prædicabilis, hoc est definita per prædicabilitatem.

DICES 2. Præmissæ per seipsas immediate determinant intellectum ad prædicandum: Ergo & conceptus concipiens universale, seu naturam convenientem pluribus, determinabit intellectum ad illud universale prædicandum.

RESPONDETUR. Transeat totum, quia non infertur quod prædicabilitas sit de essentia universalis Metaphysici. Deinde argumentum multum probat, quia probat actuale prædicationem, esse de essentia universalis Metaphysici. Certè enim ita determinant intellectum præmissæ ad conclusionem, ut necessariò moveatur intellectus ad actuale conclusionis assensum.

DICES 3. Per unum eundemque actum natura sit universalis, & prædicabilis. Ergo prædicabilitas, est de essentia universalis.

RESPONDETUR. Neg. Conseq. quia per eandem actionem producit hominis risibilitas & rationalitas, & tamen risibilitas, est non nisi proprietas hominis, sufficitque dicere, quod prædicabilitas secundum id quod dicitur in recto, sit de essentia universalis Metaphysici.

ASSERO 5. Prædicabilitatem, de qua hic controversatur, sumi debere, pro prædicabilitate passiva, supra explicata.

RATIO. Quia prædicabilitas, de qua hic agitur, est prædicabilitas tenens se à parte universalis, jam autem prædicabilitas activa, tenet se potius à parte intellectus.

Quod attinet: An Universale singularisetur in prædicando? in hoc divisi sunt auctores, Scotus dicit singularisari universale in prædicando, & cum eo Smigl. d. 4. f. 6. idque docent consequenter ii, qui per actum confusum, docent fieri universale, consequenter per illos propositionis hujus: Petrus est animal, est sensus: Petrus est hoc animal. Alii censent, non singularisari universale in prædicando, suntque divisi, quia propositionis hujus: Petrus est animal; aliqui dicunt esse hunc sensum, Petrus est vel hoc, vel hoc animal. Aliqui hunc ponunt sensum. Petrus est vivens sensitivum. De quo

ASSERO 1. Universale non prædicari de suo inferiori, ut universale, neque ut singulare.

RATIO. Ubi in prædicatione non noscitur universale, ut universale, neque singulare ut singulare, in prædicatione, non prædicatur universale ut universale, neque singulare, ut singulare; cognitio enim illa ita reduplicativè noscens objectum, (& non quidquam aliud, quid enim illud?) debet formalisare prædicationem universalis ut universale, & singularis ut singulare; sed in prædicatione universalis de inferiori, ne-

que cognoscitur, universale, ut universale, neque singulare ut singulare. Ergo. Minor probatur experientià. Et certè non ex eo, quia repræsentatur natura præcisa à differentiis, præsentatur ut universalis: unde etiam potest præcise repræsentari natura divina sine personis, & tamen non præsentabitur tunc natura divina ut universalis, indubieque de natura sic spectata v. g. humana, potest prædicari universalitas, quod ipsum ostendit, aliam esse formalitatem universalitatis reduplicativè sumptæ, & aliam formalitatem naturæ secundum se.

ASSERO 2. Quando fit prædicatio universalis de suo inferiori, prædicari naturam secundum se.

RATIO. Tum quia ita voluit S. Th. op. 56. ubi ait, Homo secundum quod particularis, non prædicatur de Sorte, sed ipse terminus Homo, significat naturam humanam, absque omni participatione, & particulari ratione. Ergo sic prædicabit eam, non tamen universaliter, intellige ut addunt Interpretes, non distributivè.

ASSERO 3. Hoc ipso quia prædicatur natura præcisa à differentiis, prædicatur universale.

RATIO. Quia quando prædicatur unum aptum inesse multis, prædicatur universale; sed quando prædicatur natura secundum se præcise à differentiis, prædicatur unum aptum inesse multis, ergo quando sic sumpta prædicatur natura, prædicatur universale.

RESPONDEBIS. Sufficit quod hoc sit prædicatum universale, quoad modum significandi & æquivalenter.

CONTRA. Quia secundum dicta supra, non solum ex modo significandi, sed revera in illo objecto prout repræsentato, nullæ sunt differentie, & quæ in prædicatione ac in abstractione, ergo non tantum ex modo significandi est illic universale: & non tantum æquivalenter, sed formaliter non habet differentias, cur ergo non dicemus prædicari universale?

ASSERO 4. Quando prædicatur universale, non prædicari illud universaliter.

RATIO. Quia prædicari universaliter, est prædicari distributivè, & explicabiliter, per descensum, ita ut hæc propositio: Petrus est animal, explicetur: Petrus est, & hoc animal, & illud animal. Indubie autem dictæ propositionis, non est hic sensus.

ASSERO 5. Quamvis non prædicetur universale universaliter, non singularisari tamen illud in prædicando.

RATIO. Quia licet, non prædicetur universale universaliter, prædicatur tamen natura secundum se, ergo non singularisata; non enim esset secundum se spectabilis, si esset singularisata.

COLLIGES. Non singularisari universale in prædicando, sed nec prædicari universaliter, aut ut universale, licet prædicetur natura secundum se, consequenter hujus propositionis. Homo

Homo est animal, non erit hic sensus, homo est aliquod animal, neque, quod sit, & hoc, & illud animal, neque, quod sit vel hoc vel illud animal, sed quod sit vivens sensitivum.

Solvuntur Objectiones.

DICES I. Quando determinatur natura ad particulare, jam non manet natura secundum se, sed in prædicatione actuali, determinatur natura ad particulare, ergo non manet secundum se, ergo nec prædicatur secundum se.

RESPONDETUR. Quando natura determinatur, determinatione primò intentionali ad particulare, non manet natura secundum se, nam determinatio primò intentionalis, est determinatio ad statum realem, & existentiam, quæ est non nisi particularium; si autem sit determinatio secundò intentionalis, potest non determinari ad unum, quia secundæ intentiones, possunt versari, etiam circa non determinata ad unum.

INSTABIS I. Si vera est distinctio, sequitur non esse identitatem prædicati cum subiecto, quia rationis intrinsecè particularis & ad differentiam determinatæ, non potest esse identitas, cum ratione indeterminata, & præcisà à differentiis.

RESPONDETUR. Quòd si ratio determinata, fundamentaliter dicat prædicata præscindibilia à determinatione, poterit de illa verificari ratio indeterminata, conformis illi fundamentum: cui enim bono esset illud fundamentum? consequenter erit jam tunc identitas prædicati cum subiecto, cæteroqui non futura, si non adesset dictum fundamentum.

INSTABIS 2. Id debet prædicari quod inest, non inest autem animalitas præcisà. Ergo nec prædicari debet.

RESPONDETUR. Id quidem debet prædicari, quod inest, sed non eo modo quo inest, adeoque non singularisando prædicatum.

INSTABIS 3. Si non prædicatur id quod inest, eo modo quo inest, ergo modus dicendi, non sequitur modum essendi. Modus enim essendi Petri, est particularis.

RESPONDETUR. Sufficere ut modus cognoscendi, sequatur modum essendi, vel Physicum, vel Metaphysicum: sequetur modus prædicandi modum essendi Physicum, quando de Petro particulariter animal dicitur; sequetur modus dicendi, modum essendi Metaphysicum, quando de Petro, prout dante fundamentum præcisionum, prædicabitur ratio præcisà.

INSTABIS 4. In propositione illa, Petrus est Homo, non prædicatur omnis Homo, ergo prædicatur aliquis Homo; sunt enim hæc signa contradictoria.

RESPONDETUR. Natura secundum se spectata importat sola essentialia sua prædicata,

cum ergo omnis & aliquis, sint accidentaliter prædicata absolvet ab illis, quamvis in statu Physico, ab illis non absolvat. Dixi quod absolvat à contradictoriis accidentalibus, quia non abstractit à contradictoriis essentialibus. Hinc falsum est, quod Homo neque sit animal, neque non animal. Verum autem est hominem in statu abstractionis, neque esse omnem, neque aliquem, nisi nomine aliquis, uti velis etiam pro significatione naturæ præcisæ sumptæ. Quanquam immeritò assumitur, Ly Omnis & Aliquis esse contradictoria, cum Ly aliquis, sine apposita negatione possit esse non contradictorium. Hinc huic termino omnis, contradictorium est in præcisà ratione termini, Non Omnis, verumque est non omnem hominem prædicari de Petro, sed inde non sequetur aliquem hominem prædicari, quia in ista contradictione præcisè terminorum, Aliquis, habet se per modum positivi, consequenter sicut non est licitum argumentari à non esse albi ad esse nigri, ita nec à Ly Non omnis, licitum erit argumentari ad Ly Aliquis. Dixi in ista præcisè contradictione terminorum, non esse contradictoria Omnis & Aliquis, quia in propositionibus cum addito Non, contradictoria sunt Omnis, & Aliquis non.

INSTABIS 5. Si quando dico Petrus est animal, ponitur animal præcisè secundum se, ergo sensus erit, Petrus est animal præcisè secundum se.

RESPONDETUR. Quando dicitur animal præcisè secundum se spectatum prædicari, non dicitur, quod hoc ipsum debeat prædicari, sed non nisi modus ostenditur quo debeat prædicari, nempe importando sola essentialia prædicata.

DICES 2. In hac propositione: Petrus est Homo, vel prædicatur tota natura de Petro, vel aliquid illius, si aliquid ergo singularisatur; si autem tota natura prædicatur, falsa erit prædicatio, certè enim Petrus, non est tota natura.

RESPONDETUR. Tota natura humana prædicatur de Petro, secundum rationem communem spectata seu Metaphysicè, sed non tota Physicè, quia non secundum omnes rationes individuales, quæ illi in, & pro statu Physico conveniunt.

DICES 3. Si non singularisatur universale in prædicando, ergo unum & idem de realiter distinctis prædicari potest, hoc est una ratio hominis abstracta.

RESPONDETUR. Unum & idem secundum rationem communem, & Metaphysicam, de realiter distinctis prædicari potest, si enim ratio communis de distinctis realiter dici non posset, hoc ipso non esset ratio communis, licet unum & idem Physicè de realiter distinctis dici non possit; quia si verificaretur prædicatio unius realiter, de distinctis realiter, auferretur illorum distinctio realis.

DICES 4. Prædicari de alio nihil aliud est, quam unire prædicatum cum subjecto, atque ita uniendo prædicatum universale, subjecto particulari, unirentur plures naturæ, quod est absurdum.

RESPONDETUR. Cum per nos universale, non sint plures naturæ, uniri illud particulari, non est uniri plures naturas.

DICES 5. Universale nihil aliud est per nos, nisi natura abstracta à differentiis; illic prædicatur talis natura, ergo prædicatur universale.

RESPONDETUR. Concedend. totum, non nego enim, specificativè acceptum universale prædicari, sed nego prædicari quâ universale reduplicativè acceptum.

INSTABIS. Si universale quâ universale non prædicatur, non esset universale prædicabile, tanquam universale, sed hoc est absurdum, quia passio universalis, non esset prædicabilitas.

RESPONDETUR. Passio, universalis est prædicabilitas, sed non est passio, prædicabilitas, quâ universale est.

DISPUTATIO IV.

De Universalibus in particulari.

Porphyrus Apostata scripsit introductionem in Philosophiam, quæ continet cognitionem Universalium in particulari, de quibus sit

QUESTIO I.

De Numero Prædicabilium.

Numerantur ordinariè quinque Universalia, Genus, Species, Differentia, Proprium & Accidens.

DICENDUM 1. Si velis *Ly prædicabile*, impossibile esse nonnisi ad significanda prædicata essentialia & quidditativa, duo tantum sunt prædicabilia, hoc est genus, & species.

PROBATUR 1. Quia nonnisi per genus & speciem respondetur ad interrogationem quid est? prædicata autem quidditativa ista dicuntur quibus satisficit interrogationi, quid est? & ita si quærat quid est Petrus? & respondeatur est animal, erit responsio per prædicatum quidditativum; hoc est per genus; quod si iterum quærat, quid est Petrus? & respondeatur homo, erit responsio per prædicatum quidditativum hoc est per speciem.

PROBATUR 2. Quia per *ly Quid*, intelligitur id cui advenire intelliguntur reliqua: jam autem generi advenit differentia, & speciei, advenit accidens & proprium.

PROBATUR 3. Quia non potest ostendi, cui nam conveniat, Quid, aut cui convenire possit præter Genus & Differentiam?

DICENDUM est 2. Hoc nomen *Prædicabile*, non est impositum ad significanda sola prædicata Quidditativa.

PROBATUR 1. Quia in quæstione de voce, cum pluribus loquendum; communis autem sententia *ly prædicabile*, non ad sola quidditativa prædicata restringit.

PROBATUR 2. Ideo Genus & Species sunt universalia prædicabilia, quia ab inferioribus per actum præscindendum vel confusum abstrahi possunt, sed idem fieri potest cum Differentia, Proprio, Accidente. Ergo & hæc possunt esse universalia Prædicabilia.

PROBATUR 3. Quia nulla necessitas est restringendi nomen hoc Prædicabile, nonnisi ad prædicata quidditativa; sicut nulla est necessitas restringendi nomen Animal nonnisi ad hominem.

DICENDUM est 3. Hoc nomen *Prædicabile*, impositum esse ad significanda tam Prædicata quidditativa, quam ad Prædicata in Quale, consequenter quinque esse Prædicabilia.

PROBATI solet 1. Omne quod dicitur de alio, vel dicitur in Quid, vel in Quale; si in Quid, tunc dicitur vel in Quid de pluribus differentiibus specie & numero, & sic est Genus; vel de pluribus differentiibus numero & sic est Species; si autem dicitur in Quale, vel dicitur in Quale essentiali, & sic est Differentia; vel in Quale convertibile, & sic est Proprium; vel in Quale non convertibile, & sic est Accidens.

PROBAT 2. Suarez. Quidquid est in multis, vel est in illis tanquam aliquid essentiali, vel tanquam aliquid accidentali; si est tanquam essentiali, habetque se per modum partis materialis, & illud erit Genus; si verò se habet tanquam pars determinans, erit Differentia; si autem tanquam totum essentiali erit Species. Porro quod inest accidentaliter pluribus, vel est

rale